

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни «Психологія сексуальності»

Укладач:

професор кафедри ПДОУ

д .психол. наук, професор

Л.М.Балабанова

Тема 1. Сексуальність як предмет наукового вивчення.

Мета: закріпити знання курсантів та студентів з проблем та значення психології сексуальності на сучасному етапі розвитку суспільства.

План:

1. Предмет психології сексуальності
2. Методи психологічного дослідження сексуальності
3. Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності
4. Етичні особливості досліджень сексуальності
5. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності

Література:

1. Акимова Л. Н. Психология сексуальности. - Одесса: СМІЛ, 2005. - 198 с.
2. Завилянський, В.М. Блейхер, И.В., Крук, Л. И., Завилянская. Справочник по сексологии - 2-е изд., перераб. и доп. -К.: Выща школа, 1989. - 311 с.
3. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991.
4. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні основи сексуальності людини.

Мета: ознайомити курсантів та студентів з анатомо-фізіологічними основами сексуальності людини

План:

1. Стать людини та особливості її формування
2. Анатомія та фізіологія статевого апарату
3. Фізіологія репродуктивної функції
4. Цикл сексуальної реакції

Література:

1. Буртянский Д.Л., Кришталь В.В., Смирнов Г.В. Медицинская сексология. – Саратов, 1990.
2. Лоуэн А. Мужская и женская сексуальность / Любовь и оргазм. – М., 1997.
3. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.

Тема 3. Вікові особливості сексуальної поведінки. Робота психолога із сексологічними феноменами.

Мета: розглянути особливості чоловічої та жіночої сексуальності, її вікові та індивідуально-типологічні варіації.

План:

1. Парапубертатний період
2. Передпубертатний період
3. Пубертатний період
4. Період статевої зрілості
5. Інволюційний період

Література:

5. Кон И.С. Психология ранней юности. – М., 1989.
6. Розин В., Шапинская Р. Природа любви. – М., 1993.
7. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.

Тема 4. Соціокультурні та психологічні аспекти жіночої і чоловічої сексуальності.

Мета: розглянути основні аспекти соціально-культурних, історико-етнографічних та психологічних закономірностей сексуальної поведінки.

План:

1. Соціокультурні аспекти сексуальності.
2. Психологічні аспекти сексуальності.
3. Порівняльний аналіз чоловічої і жіночої сексуальності.

Література:

1. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.
2. Тэннэхилл Р. Секс в истории. – М., 1995.
3. Фрейд З. «Культурная» сексуальная мораль и современная нервозность / Психология и психоанализ сексуальности // Под ред. Д.Я. Райгородского. – Самара, 2002.

Тема 5: Розлади скерованості потягу: ексгібіціонізм, гомосексуалізм, педофілія, інцест.

Мета: ознайомити курсантів та студентів з основними видами та причинами виникнення сексуальних розладів.

План:

1. Сутність сексуальних розладів.
2. Причини виникнення сексуальних розладів.
3. Основні види сексуальних розладів.

Література:

1. Ворник Б.М. Расстройства половой идентификации. – Киев, 1998.
2. Крафт-Эбинг Р. фон. Половая психопатия, с обращением особого внимания на извращение полового чувства. Пер. с нем. – М.: Республика, 1996. - 591 с.
3. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.

Тема 6. Діагностика та терапія сексуальних розладів: сучасні тенденції.

Мета: сформувати уявлення про основні принципи лікувально-реабілітаційних заходів при психогенних сексуальних розладах.

План:

1. Дослідження структури особистості сексологічного хворого
2. Методи терапії сексуальних розладів
3. Основні принципи терапії сексуальних порушень

Література:

1. Каплан Х.С. Сексуальная терапия. – М., 1994.
2. Кришталь В.В. Сексуальна гармонія подружньої пари. – К., 1990.
3. Фанти С. Сексуальность. Отношение между сексуальностью и агрессивностью / Микropsихоанализ. – М., 1991.

Тема 7. Проблема статевого виховання молоді на сучасному етапі.

Мета: вивчення теоретичних питань статевого виховання підлітків та виявлення педагогічних умов його успішного здійснення.

План:

1. Сутність поняття статевого виховання, особливості статевого виховання підлітків.
2. Особливості статевого виховання підлітків різної статі
3. Педагогічні умови успішного статевого виховання підлітків

Література:

1. Ісаєв Р.І., Качан Д.С. « Статеве виховання учнів». - Львов., 1979.
2. Каган В.Е. Воспитателю о сексологии. – М., 1991.
3. Каган В.Е. Психосексуальное воспитание детей и подростков. – Ленингр., 1990.
4. Петрунько О. В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків. — Київ, ДЦССМ, 2004